

Posudek vedoucího/opponenta bakalářské/magisterské práce¹

Jméno a příjmení autora práce	Bc. Alžběta Knappová
Studijní obor	Komparatistika
Název práce	Donbas v současné ukrajinské literatuře
Vedoucí/oponent práce	Mgr. Tereza Chlaňová, Ph.D.

Povinné hodnocení²

	1	2	3	4	5
Struktura práce	x				
Formální podoba práce	x				
Stylová a jazyková úroveň	x				
Výběr literatury		x			
Teoretické zpracování tématu	x				
Vlastní přínos práce, osobní zaujetí tématem	x				
Kreativita, původnost zpracování	x				
Splnění zadání práce	x				
Přínos práce pro daný obor	x				

Dodatečné poznámky a připomínky, otázky k obhajobě

Předkládaná diplomová práce, zabývající se obrazem Donbasu jakožto svébytného toposu ve vybraných dílech současných východoukrajinských spisovatelů a spisovatelek, je ve všech ohledech velmi kvalitním textem, který zcela splňuje veškeré požadavky kladené na tento typ práce, a to přesto, že si diplomantka ne zvolila nejsnazší téma. Na první pohled sice Donbas svou výrazností a specifičností působí jako snadno uchopitelný a „definovatelný“ region, při pokusu o hlubší pochopení se však jednoznačné charakteristice vzpouzí. O to složitější je pak snaha zmapovat jeho reflexi v literatuře, navíc v situaci, kdy se tento region v souvislosti s událostmi posledních let dostává do zcela jiného, navíc proměnlivého aktuálního kontextu. Z tohoto pohledu je bezpochyby pozitivním momentem fakt, že autorka věnovala značnou pozornost vytyčení teoretické a metodologické „základny“ (využití konceptu literatury pohraničí Marie Dąbrowské-Partyky, konceptu ne-míst Marca Augé, práce věnované paměti Jana Assmana apod.), což ji umožnilo „ukočírovat“ nesourodý literární materiál a zaměřit se na určité klíčové fenomény, které mají potenciál zprostředkovat

¹ Nehodící se škrtněte

² Do příslušné kolonky zaneste křížek. 1 = nejlepší hodnocení, 5 = nejhorší hodnocení

uchopení „literárního Donbasu“ a vtisknout mu tak tvar. Velmi dobře se Alžběta Knappová vypořádala s celkovou charakteristikou regionu Donbasu, včetně jeho postavení v rámci celého území Ukrajiny – jedná se o vyčerpávající hutný přehled všech nejvýraznějších problémů a neuralgických bodů spojených s tímto regionem. Diplomantce se daří s pomocí vhodně zvolené sekundární literatury postihnout tento „region pohraničí“, existující „na pomezí národních, jazykových, politických, kulturních i axiologických celků“, což vytváří nosný podklad pro následnou analýzu konkrétních literárních textů. V této oblasti studentka prokázala skutečně velkou míru kreativity a sensitivity v přístupu ke konkrétním literárním dílům – cit pro sémantické nuance, skryté symboly, podtextové významy, smysl pro detail, schopnost zachycovat zrcadlení závažných axiologických otázek v samotném jazyce apod. Zároveň však neulpívá na detailech, ale dokáže z jemného přediva různorodých prvků zkoumaných literárních děl vydestilovat dřevě sdělení a zformulovat určitá nosná zobecnění či spíše „linie dotyku“. Daří se jí tak zmapovat „skrze jaká témata, motivy, narativní strategie či prostředky básnické imaginace je reprezentován vztah jedince k regionu“ a jak dochází k vytváření identity spjaté s daným místem.

Přestože dosavadní hodnocení práce vyznívá více než kladně, určité sporné momenty či spíše otázky týkající se celkové koncepce práce se zde také vyskytují, byť se jedná spíše o podněty ke zdokonalení, než přímo o kritické poznámky, které by kvalitu práce nějak degradovaly. První otázka/námět se týká volby zkoumaných literárních děl. Přestože zvolená díla bezpochyby reprezentují to nejvýraznější ze současné literární produkce věnující se Donbasu, bylo by vhodné zvážit, zda tento korpus textů přece jen nerozšířit. Světlo do dané problematiky mohou vnést i knihy esejistické, reportážní, dokumentární či rozhovory s výraznými osobnostmi literatury Donbasu – za pozornost by určitě stála kniha od Oleksandra Mycheda *Я змішаю твою кров із вугіллям. Зрозуміти український Схід* (Smísím tvou krev s uhlím. Pochopit ukrajinský východ, 2020). Za druhé, uvítala bych, kdyby autorka v úvodu (být stručně) představila současný literární prostor Donbasu, a to i přesto, že není ukrajinistka. Bez tohoto vhledu do současné literatury Donbasu i literatury „o Donbasu“ (neboť samozřejmě události posledních let na Donbase „aktivovaly“ i autory, kteří odsud nepocházejí), působí analýza a interpretace předkládaných literárních děl spíše jako vydělené příklady, izolované texty, a to i přesto, že se diplomantka pokouší o určité „zobecnění“. Chybí zde ono zrcadlení širšího kontextu, na základě něhož je možné číst i další úroveň předkládaných děl, sledovat tak pomyslný „dialog“ mezi texty do větší hloubky a se zohledněním větší škály variant nastiněných otázek. Odtud pak bude pramenit i má otázka k obhajobě – jaký další směr zpracování nastiněného tématu by autorka zvolila, pokud by v práci pokračovala? Jakým způsobem by se dalo dále rozvinout specifické téma jazyka v daném kontextu?

Na závěr je však třeba podtrhnout, že ani zmíněné drobné slabiny práce nemohou zvrátit celkové velmi kladné hodnocení. Navíc – práce má vysokou stylistickou úroveň, což ještě podtrhuje její kvalitu.

Jednoslovné hodnocení práce:

Práci doporučuji/~~nedoporučuji~~ k obhajobě a navrhuji ohodnotit stupněm **výborně**.

Mgr. Tereza Chlaňová, Ph.D.

Podpis vedoucího/~~opponenta~~ práce

Ústav východoevropských studií FF UK

Pracoviště vedoucího/~~opponenta~~ práce